# CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL JÁN MAZÁK prezentate la 9 septembrie 2010 [1]

1. În prezenta cauză, Curtea este sesizată din nou să se pronunțe cu privire la criteriile care permit distincția dintre concesionarea serviciilor și un contract de achiziții publice de servicii.

2. Întrebările preliminare adresate de Oberlandesgericht München (Germania) sunt formulate după cum urmează:

„1) Un contract de prestări de servicii (în speță, servicii de salvare), potrivit căruia contractantul nu este remunerat în mod direct de autoritatea contractantă, ci:

a) tarifele de utilizare a prestațiilor de servicii se stabilesc în cadrul negocierilor dintre contractant și terți, care, la rândul lor, sunt autorități contractante (în speță, organismele de securitate socială),

b) în caz de dezacord, se prevede luarea unei decizii de soluționare a diferendului de către o curte de arbitraj creată în acest scop, decizie care este supusă controlului exercitat de instanțele naționale,

c) tarifele nu sunt plătite în mod direct de beneficiari, ci de un birou central de reglementare, căruia contractantul este obligat prin lege să se adreseze și care face plata sub forma unor decontări regulate,

trebuie numai din acest motiv să fie considerat o concesionare de servicii în sensul articolului 1 alineatul (4) din Directiva 2004/18/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 31 martie 2004 privind coordonarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții publice de lucrări, de bunuri și de servicii [2], iar nu un contract de achiziții de servicii în sensul articolului 1 alineatul (2) literele (a) și (d) din directivă?

1 — Limba originală: franceza.

2 — JO L 134, p. 114, Ediție specială, 06/vol. 8, p. 116.

2) În cazul unui răspuns negativ la prima întrebare preliminară, suntem în prezența unei concesionări a serviciilor atunci când riscul de exploatare a serviciului public este limitat întrucât:

a) în temeiul unei dispoziții legale, tarifele de utilizare a prestațiilor de servicii trebuie calculate pe baza costurilor care pot fi evaluate potrivit principiilor de management al întreprinderilor și care corespund unei prestări adecvate a serviciului, unei administrări raționale și eficiente, precum și unei organizări eficace,

b) tarifele de utilizare a prestațiilor de servicii sunt plătite de organisme de asigurare socială solvabile,

c) o anumită exclusivitate de exploatare este garantată pentru zona determinată prin contract,

însă contractantul își asumă integral răspunderea pentru acest risc limitat?"

3. Răspunsul Curții la întrebările adresate ar trebui să ajute instanța de trimitere să se pronunțe cu privire la apelul formulat de Privater Rettungsdienst und Krankentransport Stadler (denumit în continuare „Stadler") împotriva unei decizii a Vergabekammer Südbayern (Camera pentru achiziții publice din Bavaria de Jos) prin care aceasta din urmă a respins o acțiune introdusă de Stadler referitoare la procedura de atribuire a contractelor de prestări de servicii în domeniul serviciilor de salvare urmată de Zweckverband für Rettungsdienst und Feuerwehralarmierung Passau (grupare locală însărcinată cu serviciul de salvare și de alarmă de incendiu Passau, denumită în continuare „gruparea locală din Passau") în sensul legii bavareze privind serviciul de salvare (Bayerisches Rettungsdienstgesetz, denumită în continuare „BayRDG") ca inadmisibilă pentru motivul că misiunea care constă în furnizarea unor prestări de servicii de salvare ar constitui o concesionare de servicii care nu intră sub incidența legislației referitoare la atribuirea contractelor de achiziții publice.

4. Potrivit Stadler, care a efectuat prestări de servicii de salvare pentru gruparea locală din Passau până la 31 decembrie 2008 [3], contractul de achiziții publice în discuție nu constituie o concesionare a serviciilor în sensul articolului 1 alineatul (4) din Directiva 2004/18, ci un contract de achiziții publice de servicii în sensul articolului 1 alineatul (2) literele (a) și (d) din directiva menționată.

5. Pe de altă parte, gruparea locală din Passau, în calitate de pârâtă în acțiunea principală, precum și două interveniente în cadrul acțiunii principale, și anume Malteser

3 — Contractele încheiate între Stadler, pe de o parte, și gruparea locală din Passau, pe de altă parte, au fost reziliate la inițiativa acesteia din urmă. Considerăm că rezilierea contractelor a fost legată de BayRDG, care a intrat în vigoare la 1 ianuarie 2009, și, mai precis, de articolul 13 alineatul (1) care conține o listă a organizațiilor cărora trebuie să le fie încredințate cu prioritate serviciile de salvare.

Hilfsdienst eV și Bayerisches Rotes Kreuz (Crucea Roșie Bavareză) [4], apreciază că respectivele contracte constituie o concesionare a serviciilor.

6. La procedura scrisă desfășurată în fața Curții au luat parte, în afară de părțile din acțiunea principală, Republica Federală Germania, Republica Cehă, precum și Comisia Comunităților Europene. Pledoariile Regatului Suediei și ale acestora din urmă, cu excepția Republicii Cehe, au fost ascultate cu ocazia ședinței din 24 iunie 2010.

**Reglementarea națională**

7. În Germania, în domeniul serviciilor publice de salvare, colectivitățile locale încheie, în calitate de autorități responsabile de organizarea acestor servicii, contracte cu prestatorii în vederea furnizării serviciilor respective către întreaga populație de pe teritoriul aflat în competența lor.

8. În ceea ce privește remunerarea prestatorilor serviciilor în cauză, există două modele distincte în diferitele Länder. Potrivit primului model, numit „al cererii de ofertă", remunerarea este efectuată în mod direct de colectivitatea locală [5]. Potrivit celui de al doilea model, numit „al concesionării", remunerarea prestatorului serviciilor de salvare implică perceperea, prin grija sa, a unui echivalent financiar de la pacienți sau de la organismele de securitate socială.

9. Landul Bavaria, în care se desfășoară acțiunea principală, a optat în favoarea modelului concesionării. Serviciile de salvare, care înglobează salvarea de urgență, transportul pacienților însoțiți de medic, transportul bolnavilor, serviciile de salvare pe munte și în peșteri, precum și serviciile de salvamar, sunt reglementate în Bavaria de BayRDG, care a intrat în vigoare la 1 ianuarie 2009.

10. În ceea ce privește serviciile de salvare de urgență, de transport al pacienților însoțiți de un medic și de transport al bolnavilor, articolul 13 alineatele (1) și (2) din BayRDG prevede că gruparea locală pentru serviciul de salvare și de alarmă de incendiu încredințează executarea acestora unor organizații de asistență, precum Bayerisches Rotes Kreuz, Arbeiter-Samariter-Bund (Uniunea Lucrătorilor Samariteni), Malteser-Hilfsdienst (Serviciul de Ajutor Maltez) sau Johanniter-Unfall-Hilfe (Asociația Ordinului Cavalerilor Ioaniți).

4 — Este vorba despre organizații cu care, după rezilierea contractelor încheiate cu Stadler, gruparea locală din Passau a încheiat contracte de prestări de servicii în domeniul serviciilor de salvare.

5 — Din decizia de trimitere reiese că Bundesgerichtshof (Curtea Federală de Justiție) a hotărât deja că modelul cererii de ofertă se analizează ca un contract de achiziții publice de servicii. Având în vedere Hotărârea din 29 aprilie 2010, Comisia/Germania (C-160/08, Rep., p. I-3713), este posibil să se constate că și Curtea este de aceeași părere.

Numai în cazul în care organizațiile de asistență nu sunt dispuse să accepte misiunea sau nu sunt în măsură să o accepte, gruparea locală pentru serviciul de salvare și de alarmă de incendiu încredințează executarea terestră a serviciilor în cauză unor terți sau execută el însuși sau prin intermediul membrilor săi.

11. Potrivit articolului 13 alineatul (4) din BayRDG, raportul juridic dintre gruparea locală pentru servicii de salvare și de alarmă de incendiu și operatorul însărcinat cu executarea serviciului de salvare este reglementat printr-un contract de drept public.

12. Articolul 21 din BayRDG prevede că orice persoană care exploatează o întreprindere de salvare de urgență, de transport al pacienților însoțiți de un medic sau de transport al bolnavilor trebuie să solicite autorizarea în acest sens. Potrivit articolului 24 alineatul (2) din BayRDG, această autorizare trebuie să fie eliberată atunci când un contract de drept public este încheiat în temeiul articolului 13 alineatul (4) din aceeași lege.

13. Articolul 32 din BayRDG prevede că prestațiile de servicii de salvare, inclusiv participarea unor medici, determină perceperea unor tarife de utilizare care trebuie să se întemeieze pe costurile ce pot fi evaluate potrivit principiilor de management al întreprinderilor și care corespund unei prestări adecvate a serviciului, unei administrări raționale și eficiente, precum și unei organizări eficace.

14. Tarifele de utilizare ale operatorilor serviciilor de salvare de urgență, de transport al pacienților însoțiți de un medic și de transport al bolnavilor sunt reglementate de articolul 34 din BayRDG, care este formulat după cum urmează:

„[…]

(2) Organismele de securitate socială convin în mod uniform cu operatorii serviciului de salvare sau cu grupările regionale ale acestora cu privire la tarifele de utilizare pe care trebuie să le plătească pentru serviciile de salvare de urgență, de transport al pacienților însoțiți de un medic și de transport al bolnavilor […]

(3) Acordul privind tarifele de utilizare este încheiat în fiecare an în avans.

(4) Costurile serviciilor de salvare de urgență, de transport al pacienților însoțiți de un medic și de transport al bolnavilor sunt repartizate asupra beneficiarilor potrivit unor criterii uniforme. Operatorii facturează în egală măsură tarifele de utilizare convenite cu organismele de securitate socială tuturor

celorlalte persoane și instituții care recurg la prestațiile serviciului public de salvare.

(5) Tarifele de utilizare se întemeiază în fiecare caz pe costurile previzionale ale serviciului care pot fi luate în considerare în temeiul articolului 32 a doua teză în sectoarele operaționale ale serviciului de salvare de urgență, de transport al pacienților însoțiți de un medic și de transport al bolnavilor, precum și pe numărul previzionat de intervenții pe parcursul perioadei de intervenție. De asemenea, costurile de furnizare a serviciului cuprind, în special, costurile participării medicilor la serviciul de salvare, […] precum și costurile legate de activitatea biroului central de reglementare a serviciului de salvare din Bavaria, în conformitate cu alineatul (8). Organismele de securitate socială stabilesc în fiecare caz, în cadrul negocierilor separate efectuate cu diferiții operatori, cu administratorii direcțiilor integrate și cu biroul central de reglementare pentru serviciul de salvare din Bavaria, costurile previzionale efectuate de aceștia din urmă pe parcursul perioadei relevante în vederea remunerării. Costurile pot fi convenite ca buget.

(6) Dacă un acord privind tarifele de utilizare în temeiul alineatului (2) sau un acord în temeiul alineatului (5) nu este încheiat la 30 noiembrie cel târziu pentru exercițiul anterior perioadei de plată a tarifelor de utilizare, o procedură de arbitraj referitoare la cuantumul costurilor previzionale și al tarifelor de utilizare se desfășoară în fața curții de arbitraj […]. Tarifele de utilizare nu pot fi adaptate retroactiv.

(7) Costurile previzionale convenite cu organismele de securitate socială sau care au dobândit autoritate de lucru judecat sunt acoperite din tarifele percepute pentru serviciile de salvare de urgență, de transport al pacienților însoțiți de un medic și de transport al bolnavilor (compensarea veniturilor). La expirarea unei perioade de plată a tarifelor de utilizare, fiecare operator, fiecare administrator al unei direcții integrate și biroul central de reglementare pentru serviciul de salvare din Bavaria justifică costurile reale într-un decont final și le compară cu cele convenite în acordul privind costurile (prezentarea conturilor). În cazul unei diferențe între costurile reale și costurile previzionale recunoscute de organismele de securitate socială în sensul acordului privind costurile, rezultatul prezentării conturilor se înscrie pe ordinea de zi a negocierilor celor mai apropiate referitoare la tarifele de utilizare; amânarea acestui rezultat este exclusă în cazul în care costurile operatorului […] sau ale biroului central de reglementare au fost convenite ca buget.

(8) În vederea punerii în aplicare a alineatelor (2)-(7) și a articolului 35, se recurge la un birou central de reglementare pentru serviciul de salvare din Bavaria, care are ca misiune în special

1. participarea cu titlu consultativ la acordul privind tarifele de utilizare prevăzut la alineatul (2) și la acordurile prevăzute la alineatul (5);

2. calcularea tarifelor de utilizare necesare pe baza costurilor previzionale ale părților interesate și a numărului de intervenții previzibile ale serviciului public de salvare și propunerea acestora părților interesate pentru acord; aceeași este situația în cazul adaptării necesare a tarifelor de utilizare pe parcursul exercițiului în curs;

3. încasarea de la debitori a tarifelor de utilizare a prestațiilor serviciului public de salvare […];

4. efectuarea compensării veniturilor […];

5. achitarea sumelor corespunzătoare costurilor serviciului operatorilor serviciului de salvare […];

6. controlarea prezentării conturilor operatorilor […] și verificarea verosimilității și corectitudinii acestora;

7. stabilirea unui decont final global verificat al serviciului public de salvare.

În această privință, biroul central de reglementare pentru serviciul de salvare din Bavaria furnizează prestațiile în scop nelucrativ. Toate părțile interesate sunt obligate să susțină biroul central de reglementare pentru serviciul de salvare din Bavaria în îndeplinirea atribuțiilor sale și să îi prezinte informații și documente scrise necesare în acest sens.”

15. Componența curții de arbitraj competente în materia tarifelor de utilizare este precizată la articolul 48 din BayRDG. Potrivit acestui articol, în cadrul diferendelor referitoare la tarifele de utilizare a serviciilor de salvare terestră, aceasta este compusă din trei membri care reprezintă operatorii serviciilor de salvare terestră și din trei membri care reprezintă organismele de securitate socială, precum și din președintele numit în comun de operatorii serviciului public de salvare, de Uniunea bavareză a medicilor care au încheiat o convenție, de persoanele însărcinate cu asigurarea participării medicilor care însoțesc pacienții și de organismele de securitate socială.

16. În ceea ce privește biroul central de reglementare pentru serviciul de salvare din

Bavaria, articolul 53 din BayRDG autorizează administrația centrală competentă în materia serviciului de salvare, și anume Ministerul de Interne al landului Bavaria, să îl desemneze pe cale legală.

**Apreciere**

17. Instanța de trimitere trebuie să stabilească dacă contractele încheiate potrivit modelului concesionării trebuie să fie calificate drept concesionare a serviciilor sau, în pofida denumirii modelului în discuție, drept contract de achiziții publice de servicii. În această privință, trebuie amintit că această problemă trebuie analizată exclusiv în raport cu dreptul Uniunii [6], în speță, în lumina definițiilor noțiunilor „contracte de achiziții publice", „contracte de achiziții publice de servicii" și „concesionare a serviciilor" care figurează la articolul 1 alineatul (2) literele (a) și (d) și alineatul (4) din Directiva 2004/18, precum și în lumina jurisprudenței Curții aferente acesteia.

18. Întrucât articolul 17 din Directiva 2004/18 exclude aplicarea acesteia din urmă concesionărilor de servicii, calificarea contractelor în discuție influențează procedura încheierii acestora. Cu toate acestea, deși în stadiul actual al dreptului Uniunii, contractele de concesionare de servicii nu sunt reglementate de niciuna dintre directivele prin care legiuitorul Uniunii a reglementat domeniul achizițiilor publice, autoritățile publice care încheie asemenea contracte sunt totuși obligate să respecte normele fundamentale ale Tratatului CE, în special articolele 43 CE și 49 CE, precum și obligația de transparență care decurge din acestea [7].

19. În această privință, mai dorim să subliniem că nu este de competența Curții în cadrul procedurii preliminare, ci de competența instanței naționale să califice contractele încheiate potrivit modelului concesionării. Sarcina Curții constă, ca răspuns la cele două întrebări preliminare, care sunt strâns legate și trebuie, în opinia noastră, să fie analizate împreună, în explicarea și precizarea criteriilor care ar fi utile în scopul acestei calificări [8].

20. Trebuie să se arate de la bun început asemănarea care există între întrebările preliminare din prezenta cauză și cele înaintate în cauza care a determinat pronunțarea Hotărârii din 10 septembrie 2009, Eurawasser [9]. În cele două cazuri, instanțele de trimitere solicită, în esență, să se stabilească, pe de o parte, dacă faptul că prestatorul serviciilor nu este remunerat în mod direct de autoritatea publică

6 — A se vedea Hotărârea din 18 iulie 2007, Comisia/Italia (C-382/05, Rep., p. I-6657, punctul 31), și Hotărârea din 15 octombrie 2009, Acoset (C-196/08, Rep., p. I-9913, punctul 38).

7 — A se vedea Hotărârea din 13 aprilie 2010, Wall (C-91/08, Rep., p. I-2815, punctul 33 și jurisprudența citată).

8 — A se vedea în acest sens Hotărârea din 13 octombrie 2005, Parking Brixen (C-458/03, Rec., p. I-8585, punctul 32).

9 — C-206/08, Rep., p. I-8377.

cu care se află în relație contractuală implică, prin el însuși, că acest contract trebuie să fie calificat drept concesionare a serviciilor și, pe de altă parte, dacă este decisiv, în scopul acestei calificări, că riscul de exploatare legat de serviciul care face obiectul contractului în cauză și care este suportat de prestatorul serviciului este limitat încă de la început, și anume chiar în cazul furnizării de servicii de către autoritatea publică în cauză.

21. Prin urmare, întrebările preliminare se raportează la cele două criterii pe care Curtea le utilizează pentru a distinge o concesionare de servicii de un contract de achiziții publice de servicii. În primul rând, este vorba despre „lipsa remunerării directe" a unui prestator de servicii, și anume remunerarea nu provine de la autoritatea publică care atribuie serviciul în cauză, ci de la terți, și, în al doilea rând, despre „asumarea riscului de exploatare legat de serviciul în cauză".

22. Curtea a explicat interacțiunea dintre aceste două criterii în Hotărârea Parking Brixen [10], considerând că lipsa remunerării directe a prestatorului de servicii implică faptul că prestatorul își asumă riscul de exploatare a serviciilor în discuție și caracterizează, astfel, o concesionare de servicii publice.

23. În Hotărârea Comisia/Italia [11], Curtea a înlocuit, în conformitate cu definiția noțiunii „concesionare a serviciilor" dată de Directiva 2004/18, criteriul lipsei remunerării directe cu cel al „remunerării care constă în dreptul prestatorului de a-și valorifica propria prestație". În temeiul acestui criteriu, Curtea a considerat că suntem în prezența unei concesionări de servicii atunci când modalitatea de plată convenită constă în dreptul de a exploata serviciul, iar prestatorul își asumă riscul legat de exploatarea serviciilor în cauză. Curtea a confirmat ulterior această jurisprudență în Hotărârea Acoset [12].

24. În Hotărârea Eurawasser [13], Curtea a revenit asupra criteriului lipsei remunerării directe, explicând că faptul că prestatorul de servicii este remunerat prin plăți ce provin de la terți este una dintre formele pe care le poate lua exercitarea dreptului, recunoscut prestatorului, de a exploata serviciul.

25. În opinia noastră, constatările Curții citate mai sus permit a se concluziona cu privire la caracterul decisiv al criteriului lipsei remunerării directe pentru a califica un contract de prestări de servicii drept concesionare a serviciilor, din moment ce, potrivit Curții, lipsa remunerării directe a prestatorului de servicii

10 — Citată la nota de subsol 8, punctul 40.

11 — Citată la nota de subsol 6, punctul 34.

12 — Citată la nota de subsol 6, punctul 39.

13 — Citat la nota de subsol 9, punctul 53.

este una dintre formele pe care le poate lua exercitarea dreptului, recunoscut prestatorului, de a exploata serviciul și implică simultan ca prestatorul să își asume riscul de exploatare a serviciilor în cauză [14].

26. Ajungem la aceeași concluzie dacă luăm în considerare interacțiunea dintre definiția noțiunii de contract de achiziții publice de servicii și cea de concesionare a serviciilor conținute în Directiva 2004/18. Acestea înglobează toate contractele de prestări de servicii încheiate de autoritățile publice. Rezultă de aici că, în cazul în care contractul în cauză nu este un contract de achiziții publice de servicii, acesta trebuie în mod necesar să fie o concesionare a serviciilor și viceversa. În consecință, dacă s-a declarat în mod repetat de către Curte că un echivalent financiar plătit direct de autoritatea contractantă prestatorului de servicii constituie criteriul de definire a contractului de achiziții publice de servicii [15], lipsa unei asemenea modalități de plată înseamnă în mod necesar că suntem în prezența unei concesionări a serviciilor.

27. Pe scurt, astfel cum demonstrează hotărârile citate anterior, lipsa remunerării directe a prestatorului de servicii implică a se califica respectivul contract de servicii drept concesionare a serviciilor.

28. Cu toate acestea, existența unei remunerări directe a prestatorului de servicii de către autoritatea publică în cauză nu implică în mod necesar existența unui contract de achiziții publice de servicii. Astfel, decurge din constatarea Curții, conform căreia remunerarea indirectă este „una dintre formele" pe care le poate lua exercitarea dreptului recunoscut prestatorului, de a exploata serviciul [16], că există de asemenea alte forme pe care le poate lua exercitarea dreptului de a exploata serviciul. Acest aspect explică motivul pentru care, în Hotărârea din 27 octombrie 2005, Contse și alții [17], în Hotărârea Comisia/Italia [18], precum și în Hotărârea din 11 iunie 2009, Hans & Christophorus Oymanns [19], Curtea a examinat dacă respectivele contracte puteau constitui concesionări de servicii, chiar dacă prestatorii de servicii au fost remunerați în mod direct de autoritățile publice în cauză.

29. În hotărârile menționate, Curtea a desemnat „criteriile subsidiare" care permit, în prezența unei remunerări directe, a se concluziona că prestatorul de servicii și-a

14 — Este posibil să se găsească și în jurisprudența Curții hotărâri în care caracterul indirect al remunerării este suficient prin el însuși Curții pentru a constata că respectivul contract reprezintă o concesionare a serviciilor. Este vorba, de exemplu, despre Hotărârea din 6 aprilie 2006, ANAV (C-410/04, Rec., p. I-3303, punctul 16), și Hotărârea din 13 noiembrie 2008, Coditel Brabant (C-324/07, Rep., p. I-8457, p. 24).

15 — A se vedea în acest sens Hotărârile Parking Brixen (citată la nota de subsol 8, punctul 39), Eurawasser (citată la nota de subsol 9, punctul 51), și Acoset (citată la nota de subsol 6, punctul 39).

16 — Hotărârea Eurawasser (citată la nota de subsol 9, punctul 53).

17 — C-234/03, Rec., p. I-9315.

18 — Citată la nota de subsol 6.

19 — C-300/07, Rep., p. I-4779.

asumat riscul de exploatare legat de serviciul în cauză, astfel cum este criteriul delegării responsabilității oricărui prejudiciu suferit din cauza neîndeplinirii serviciului în cauză [20] sau cel al existenței unei anumite libertăți economice pentru a stabili condițiile de exploatare a unui serviciu determinat [21]. În plus, Curtea a precizat de asemenea, în mod evident fără a pretinde un caracter exhaustiv, care sunt caracteristicile ce nu sunt determinante pentru calificarea convențiilor în cauză, precum durata convențiilor în cauză, investițiile inițiale importante în sarcina prestatorului de servicii sau o importantă autonomie de executare a serviciilor de către prestatorul de servicii [22].

30. Cu toate acestea, se impune constatarea că „criteriile subsidiare" nu au fost utilizate decât în prezența unei remunerări directe a prestatorului de servicii. Acest aspect ar putea dovedi că lipsa remunerării directe a prestatorului de servicii reprezintă un criteriu suficient pentru calificarea contractului în cauză drept concesionare a serviciilor.

31. În speță, este evident că prestatorul serviciului de salvare în cauză nu este remunerat de autoritatea publică ce i-a atribuit serviciul în discuție, ci de terți, și anume de organisme de securitate socială, de persoane asigurate cu titlu privat și de persoane neasigurate [23].

32. Sub rezerva verificării efectuate de instanța de trimitere, considerăm că, deși înseși organismele de securitate socială ar putea fi considerate drept autorități contractante în sensul definiției care figurează la articolul 1 alineatul (9) din Directiva 2004/18, acestea reprezintă subiecte suficient de distincte și de independente de autoritatea publică ce a atribuit serviciul în discuție pentru a justifica faptul de a se considera că este vorba despre o remunerare a prestatorului serviciului „de către terți" [24].

33. Particularitatea prezentei cauze constă în faptul că entitățile care plătesc tarifele de utilizare, și anume organismele de securitate socială, persoanele asigurate cu titlu privat, precum și persoanele neasigurate, nu plătesc acest tarif în mod direct prestatorului serviciului de salvare, ci biroului central de reglementare pentru serviciul de salvare din Bavaria. Prin urmare, rămâne de stabilit dacă această împrejurare poate avea o incidență asupra constatării potrivit căreia lipsa remunerării directe a prestatorului de servicii

20 — Hotărârea Contse și alții (citată la nota de subsol 17, punctul 22).

21 — Hotărârea Hans & Christophorus Oymanns (citată la nota de subsol 19, punctul 71).

22 — Hotărârea Comisia/Italia (citată la nota de subsol 6, punctele 42 și 44).

23 — Părțile din acțiunea principală sunt de acord să afirme că aproximativ 10 % din tarifele de utilizare sunt datorate de persoane asigurate cu titlu privat și de persoane neasigurate.

24 — Organismele de securitate socială se aflau de asemenea în centrul cauzei care a determinat pronunțarea Hotărârii Hans & Christophorus Oymanns (citată la nota de subsol 19). În timp ce, în această cauză, aveau calitatea de autoritate publică care a atribuit serviciul în discuție, plătind în același timp remunerarea datorată ca un echivalent financiar pentru serviciul menționat, acestea se limitează, în speță, să plătească remunerarea datorată ca un echivalent financiar pentru serviciile furnizate.

constituie un criteriu suficient pentru calificarea contractului în cauză drept concesionare a serviciilor.

34. Apreciem că trebuie să se răspundă negativ la această întrebare. Faptul că un „intermediar" oarecare figurează între prestatorul de servicii și plătitorul serviciului respectiv nu repune în niciun fel în discuție cealaltă constatare, și anume că prestatorul de servicii nu este remunerat în mod direct de autoritatea publică ce i-a atribuit serviciul în discuție, în special atunci când autoritatea publică în cauză nu are nicio influență asupra plăților.

35. Acest aspect ne conduce la concluzia că lipsa remunerării directe a prestatorului de servicii de către autoritatea publică ce i-a atribuit serviciul în discuție reprezintă un criteriu suficient pentru calificarea contractului în cauză drept concesionare a serviciilor. În această privință, este lipsit de importanță, în primul rând, cine plătește remunerarea datorată pentru serviciile furnizate, presupunând că este vorba despre un organism suficient de distinct și de independent de autoritatea publică ce a atribuit serviciul în discuție, și, în al doilea rând, care sunt modalitățile de percepere a remunerării.

36. În ceea ce privește problema dacă este decisiv, pentru calificarea unui asemenea contract de servicii drept concesionare a serviciilor, faptul că riscul de exploatare legat de serviciul în cauză asumat de prestatorul de servicii este limitat încă de la început, și anume chiar și în cazul furnizării serviciului de către autoritatea contractantă, apreciem că răspunsul ar trebui să se întemeieze pe Hotărârea Eurawasser [25].

37. Desigur, în speță, problema dimensiunii riscului de exploatare care este legată de serviciul de salvare putea provoca discuții. Cu toate acestea, este vorba despre constatările de fapt a căror efectuare, dacă este cazul, este de competența instanței de trimitere.

38. Astfel, dimensiunea riscului de exploatare legată de serviciul în discuție nu este determinantă. Decisiv este transferul riscului, la care ar fi expusă chiar autoritatea publică ce atribuie serviciul în discuție dacă aceasta ar trebui să execute ea însăși prestația, pe seama prestatorului serviciului [26].

25 — Citată la nota de subsol 9.

26 — În cadrul Concluziilor prezentate la 29 octombrie 2009 în cauza care a determinat pronunțarea Hotărârii din 6 mai 2010, Club Hotel Loutraki și alții (C-145/08 și C-149/08, Rep., p. I-4165), avocatul general Sharpston a ajuns la o concluzie asemănătoare, considerând că elementul determinant nu este că riscul de exploatare ar fi semnificativ în sine, ci faptul că riscul de exploatare, indiferent care ar fi acesta, întâmpinat înainte de autoritatea contractantă, este transferat, integral sau într-o măsură semnificativă, ofertantului declarat câștigător.

**Concluzie**

39. Având în vedere considerațiile precedente, propunem Curții să răspundă la întrebările preliminare adresate de Oberlandesgericht München după cum urmează:

„Lipsa remunerării directe a prestatorului serviciului de către autoritatea publică ce i-a atribuit serviciul în discuție constituie un criteriu suficient pentru calificarea unui contract drept concesionare a serviciilor în sensul articolului 1 alineatul (4) din Directiva 2004/18/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 31 martie 2004 privind coordonarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții publice de lucrări, de bunuri și de servicii. În această privință, este lipsit de importanță, în primul rând, cine plătește remunerarea datorată pentru serviciile furnizate, presupunând că este vorba despre un organism suficient de distinct și de independent de autoritatea publică ce a atribuit serviciul în discuție, în al doilea rând, care sunt modalitățile de percepere a remunerării și, în al treilea rând, dacă riscul de exploatare legat de serviciul în discuție este limitat încă de la început."